

CULTURA

Els Mossos recuperen més de 20.000 peces arqueològiques espoliades

El material pertany a 393 conjunts arqueològics de jaciments i els experts diuen que no s'havia vist mai un volum de material espoliat com aquest

Algunes de les peces recuperades de conjunts arqueològics de jaciments espoliats Foto: ACN.

ACN - BARCELONA

Els Mossos d'Esquadra han pogut determinar l'abast de l'activitat espoliadora de jaciments arqueològics d'arreu de Catalunya que havien dut a terme dos homes que van detenir l'agost passat. La investigació s'havia posat en marxa el 2016 quan els agents van detectar la venda de material arqueològic fals i d'objectes paleontològics espoliats en jaciments. En l'escorcoll que la policia va practicar als domicilis dels arrestats, conjuntament amb dos tècnics del Departament de Cultura que feien funcions d'assessors, només els van poder intervenir una petita part del material espoliat ja que la quantitat de peces era ingent. Per aquest

motiu, un cop valorada la col·lecció i la seva procedència, es va sol·licitar al mateix jutjat una nova entrada i perquisició per recollir-la en la seva totalitat i la intervenció es va produir durant el 29 i 30 de novembre i l'1 de desembre, en què es van comissar 393 conjunts arqueològics amb més de 20.000 peces.

En el trasllat de les peces hi van participar sis agents dels Mossos d'Esquadra, dos arqueòlegs i un paleontòleg del Departament de Cultura, a més de dos tècnics d'una empresa especialitzada en la manipulació d'aquest tipus de material i dos secretaris judicials.

Es van recollir milers d'objectes, majoritàriament vinculats a la paleontologia i procedents de jaciments catalans. La quantitat de material era tan important que van caldre quatre furgonetes i tres dies de feina per a poder traslladar-lo a un centre del Departament de Cultura. Els especialistes que hi van participar van constatar que no havien vist mai una quantitat d'objectes espoliats d'aquesta magnitud. Tot i que ja es pot fer una primera valoració de l'abast de l'espoli, els tècnics hauran de dur a terme una feina que s'allargarà uns mesos per a l'estudi i valoració de les peces, a més de poder comprovar i avaluar sobre el terreny els danys causats als jaciments. En aquest punt de la investigació es poden ubicar gran part dels indrets saquejats, alguns dels quals serien jaciments encara no catalogats ja que no se'n sabia la seva existència. En l'escorcoll es va trobar en diverses estances del domicili nombroses prestatgeries metàl·liques, capses de plàstic, classificadors i àlbums on guardaven i emmagatzemaven milers de peces, majoritàriament paleontològiques. Utilitzaven metodologia arxivística on havien fet constar en fitxes manuscrites i en bases de dades l'emplaçament original de l'objecte i la data exacta de la descoberta i recollida. A l'agost, els investigadors també van intervenir centenars d'arxius que els arrestats guardaven en diversos suports informàtics. Es tracta de fotografies dels investigats en plena tasca espoliadora, a més de documentació i cartografia dels jaciments saquejats i anotacions per arribar als llocs a peu. Els espoliadors havien deixat marcats els punts saquejats o pendents d'excavar en diverses captures de pantalles de mapes extrets d'aplicacions de geolocalització. En el transcurs de la investigació, els policies han obtingut evidències de la seva activitat en 168 jaciments arqueològics i en 32 de paleontològics, alguns dels quals encara sense catalogar, fet que en cap cas no els situaria fora del marc de protecció que la llei els confereix. El material espoliat té un alt valor científic i els objectes recuperats el mes d'agost es van valorar en més de 30.000 euros. Pel que fa a la resta de la col·lecció, els investigats la valoren en més de 80.000 euros. De fet, només els ingressos dels set primers mesos a partir d'una sola web els haurien reportat una mitjana de més de 1.000 euros mensuals. Almenys es

coneixen quatre llocs web a Internet on haurien venut o subhastat les peces espoliades.

La investigació ha determinat que els dos detinguts haurien espoliat els darrers anys diversos jaciments arqueològics i paleontològics declarats Béns Culturals d'Interès Nacional arreu de Catalunya de forma sistemàtica i intensiva. En aquest sentit, cal destacar que la seva formació acadèmica els hauria permès participar en excavacions arqueològiques legals i oficials als jaciments afectats. Aquest fet l'haurien aprofitat per determinar la seva activitat espoliadora i conèixer el material susceptible de ser sostret en cada emplaçament. Els béns espoliats procedeixen de jaciments que es concentren al Pirineu Occidental, Osona, la Garrotxa, el Ripollès, l'Empordà i diverses àrees de la demarcació de Barcelona i Tarragona. Les comarques més afectades per l'activitat espoliadora són el Pallars Jussà, l'Alt Urgell per la seva afectació paleontològica amb més d'una dotzena d'emplaçaments afectats. Hi ha d'altres casos en què a l'afectació paleontològica s'hi afegeix l'arqueològica, com el cas de la comarca de la Selva amb 33 jaciments, la Garrotxa amb 19, Osona amb 18 i el Gironès amb 10. Els Mossos destaquen que aquesta operació policial ha permès recuperar un material que és de propietat pública i subratllen que el que contenen els jaciments pertany a la ciutadania i representa un valor cultural incalculable, més enllà de l'estrictament econòmic.

Els Mossos també ressalten que l'activitat furtiva no només sostreu aquests objectes que són cabdals per posar context a la història sinó que els danys als jaciments són definitius quan es malmeten els estrats geològics que permeten explicar una part important del que va passar i com vivien els avantpassats, és a dir, els robatoris de les peces comporta una descontextualització històrica que agreuja el problema. La disposició de cada peça dins el jaciment, segons el nivell on se situa i el conjunt d'objectes permeten als arqueòlegs entendre i explicar els esdeveniments que es van produir. Aquesta informació es perd definitivament amb els espolis i els autors només en treuen una mínima quantitat de diners, s'exposen a penes de presó i perjudiquen la comunitat científica i la societat en general.

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1318506-els-mossos-recuperen-mes-de-20-000-peces-arqueologiques-espoliades.html>